

Gasgrid Finland Oy

Kaasun ja vedyn alkuperätakuupalvelun hinnoittelumenetelmä

Laki energian alkuperätakuista 1050/2021

24.1.2022

[Ver. 1.1](#)

Hinnoittelumenetelmän historia

<u>Versio</u>	<u>Version selite</u>	<u>Tarkistuksen tila</u>	<u>Allekirjoitus</u>	<u>Hyväksyntä</u>	<u>Allekirjoitus</u>
<u>1.0</u>	<u>Versio Energiaviraston vahvistettavaksi</u>	<u>24.1.2022</u>	<u>GGF/HH</u>	<u>16.3.2022</u>	<u>EV</u>
<u>1.1</u>	<u>Lisätty Ex-Domain Peruutus</u>	<u>29.11.2022</u>	<u>GGF/HH</u>		

Sisällysluettelo

1.	Johdanto	4
2.	Hintojen määräytymiseen vaikuttavat tekijät	4
2.1	Alkuperätakuurekisteri	4
2.2	Alkuperätakuun transaktiot ja järjestelmän hallinnointi.....	5
2.3	Kehitysnäkymät ja tiedossa olevat muutokset	5
3.	Taloudelliset tiedot	5
3.1	Oletus alkuperätakuiden myöntämismääristä ja alkuperätakuujärjestelmän käyttäjistä	6
3.2	Hinnoittelun kohtuullisuuden valvonnan menetelmä	6
4.	Hintojen määräytyminen	7
5.	Lisätiedot.....	8

1. Johdanto

Laki energian alkuperätakuista 1050/2021 on astunut voimaan 3.12.2021 ja kaasun ja vedyn alkuperätakuurekisterin ylläpitäjäksi on nimetty maakaasujärjestelmän järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija Gasgrid Finland Oy. Kaasun ja vedyn alkuperätakuista koskevan sääntelyn noudattamista valvoo Energiavirasto. Lain mukaisesti Energiavirasto vahvistaa alkuperätakuujärjestelmäpalvelun ehdot ja hinnoittelumenetelmän.

Lain 24 § mukaan kaasun ja vedyn alkuperätakuun myöntämiseen ja siirtämiseen liittyvän palvelun hinnoittelun tulee olla kohtuullista ja hinnoittelun tulee perustua laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin ja rekisterin ylläpitäjän tulee pyrkiä kustannustehokkuuteen. Palvelun maksuilla voidaan kattaa rekisterin ylläpitäjälle laista johtuvien velvoitteiden hoitamisesta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset sekä kohtuullinen voitto palvelun hoitamisesta. Lain mukaisesti alkuperätakuun peruuttamisesta ja mitätöinnistä ei saa periä erillistä maksua. Rekisterin ylläpitäjän tulee myös julkaista palvelun myyntiehdot ja – hinnat verkkosivulla.

Tässä asiakirjassa Gasgrid Finland esittää alkuperätakuupalvelun hintojen määräytymisperusteet. Alkuperätakuujärjestelmän kustannukset eriytetään varsinaisen maakaasujärjestelmän siirtoverkonhaltijan tehtävien kustannuksista läpinäkyvyyden turvaamiseksi. Gasgrid Finlandin tavoitteena on hoitaa annetut alkuperätakuujärjestelmän palvelutehtävät kustannustehokkaasti.

2. Hintojen määräytymiseen vaikuttavat tekijät

Palvelun maksuilla voidaan kattaa rekisterin ylläpitäjälle laista johtuvien velvoitteiden hoitamisesta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset. Alkuperätakuupalvelun kustannukset koostuvat rekisterijärjestelmän kustannuksista ja palvelun kustannuksista. Palvelukustannukset sisältävät myös henkilöstökulut. Kustannuksia syntyy

1. alkuperätakuun transaktioista,
2. rekisterijärjestelmän investoinnista, ylläpidosta ja kehittämisestä,
3. sidosryhmätyöstä ja
4. järjestelmän hallinnoinnista.

Palvelun hintoja määritettäessä tulee huomioida myös palvelun tulevat kehitysnäkymät. Hintojen määräytymiseen vaikuttavat tekijät on tarkemmin eritelty luvuissa 2.1...2.3.

2.1 Alkuperätakuurekisteri

Gasgrid Finland tulee ottamaan käyttöön lainsäädännön edellyttämän sähköisen alkuperätakuurekisterin lain siirtymäaikaan mukaisesti 1.4.2022. Myös yleislainsäädännöstä, kuten hallintolaista, kielilaista, julkisuuslaista, tietosuojalaista ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laista tulee rekisterin toiminnalle vaatimuksia, jotka rekisterin ylläpitäjän tulee ottaa huomioon. Vuonna 2022 tehdään alkuperätakuurekisterin hankinta, jonka poisto jaksotetaan 10 vuoden ajalle.

Liittyäkseen alkuperätakuurekisteriin toimija rekisteröityy tilinhaltijaksi, jolloin tämä voi tilinhaltijana itse tehdä tarvittavia peruutuksia ja siirtoja, tulevaisuudessa myös ulkomaansiirtoja. Ennen rekisteröintiä toimija tekee palvelusopimuksen Gasgrid Finlandin kanssa.

Tilinhaltija voi syöttää alkuperätakuurekisteriin hyväksyttäväksi joko oman omistamansa tuotantolaitoksen tai valtakirjalla hallinnoimansa tuotantolaitoksen. Tuotantolaitoksen omistaja voi myös vaihtoehtoisesti valtuuttaa valtakirjalla rekisterissä jo toimivan tilinhaltijan operoimaan laitoksiaan. Tällöin toimijan ei tarvitse tehdä sopimusta Gasgrid Finlandin kanssa. Valtuutettu tilinhaltija (aggregoija) on tällöin Gasgrid Finlandin

sopimusosapuoli. Aggregoinnilla helpotetaan pienempien tuotantolaitosten mahdollisuutta hyödyntää järjestelmää, ja järjestelyn kiinteät maksut jakautuvat näin usealle aggregointiin osallistuvalla toimijalla.

2.2 Alkuperätakuun transaktiot ja järjestelmän hallinnointi

Rekisterinpitäjänä Gasgrid Finland vastaa alkuperätakuujärjestelmän palveluista ja rekisteristä. Kustannuksia näiltä osin aiheuttavat muun muassa alkuperätakuiden myöntäminen ja siirtäminen sekä peruutustodistusten vahvistaminen tilinhaltijoille sekä vastaanottaville rekisterinpitäjille. Alkuperätakuurekisterissä alkuperätakuita voi siirtää rekisterin sisällä muiden tilinhaltijoiden välillä. Toistaiseksi siirrot eri rekisterien välillä tehdään manuaalisesti rekisterin pitäjien toimesta. Erillinen keskitetty eurooppalainen tiedonvaihtojärjestelmä uusiutuvien kaasujen alkuperätakuiden [kauppa-siirto](#)alustaksi on kehitteillä. Toimintahäiriö- ja virhetilanteissa rekisterin pitäjä voi tehdä korjauksia, siirtoja ja oikaisuja – myös yhteistyössä muiden rekisterin pitäjien kanssa.

Järjestelmän hallinnoinnista on arvioitu aiheutuvan rekisterin ylläpitäjälle henkilöstökuluja 0,75 htv. Henkilötyö sisältää kaiken järjestelmään liittyvän rekisterin ylläpitäjän henkilötyön, kuten viranomaisyhteistyön, yhteistyön muiden rekisterinpitäjien kanssa, rekisterin kehityksen, sopimusten ja asiakirjojen laatimisen, sopimusten ja rekisteröintien hallinnoinnin, tilinhaltijoiden koulutuksen, alkuperätakuiden myöntämisen, laskutuksen, toimintahäiriö- ja virhetilanteissa tehtävät korjaukset, siirrot ja oikaisut. [Koska sähköinen eurooppalainen siirtoalusta on vasta kehitteillä, voidaan toistaiseksi alkuperätakuut siirtää ainoastaan bilateraalisin järjestelyin Ex-Domain peruutuksen avulla. Rekisterin ylläpitäjälle aiheutuu tästä manuaalista lisätyötä, kuten peruutusten hallinnointi erillisessä tietojärjestelmässä varsinaisen alkuperätakuurekisterin rinnalla, siirrettävien \(Ex-Domain peruutettavien\) alkuperätakuiden oikeellisuuden ja luotettavuuden varmistaminen vastapuolen rekisterin ylläpitäjän kanssa sekä erillisten todistusten ja tarvittavien dokumenttien laatimisen Tilinhaltijoille. Tämän lisäksi](#) kuluja tulee rekisteröintien ja aggregointisopimusten sekä tuotantolaitosten todentamistodistusten käsittelystä ja muun muassa sähköisen asioinnin kehittämisestä, kansainvälisestä yhteistyöstä jäsenmaksuineen sekä standardin CEN EN 16325 kehittämistyöstä.

Rekisterinpitäjälle aiheutuu kustannuksia myös hallinnollisista tukipalveluista, kuten esimerkiksi taloushallinnosta, viestintä- ja lakipalveluista sekä käännöspalveluista. Palveluun kohdistuu satunnaisia muita kuluja, kuten viranomaismaksuja sekä Gasgrid Finlandin taseselvitysjärjestelmän käyttökuluja.

Tietojärjestelmätoimittaja veloittaa rekisterin ylläpidosta erillisen kuukausimaksun.

2.3 Kehitysnäkymät ja tiedossa olevat muutokset

Turvallinen, luotettava ja kustannustehokas sekä lainsäädännön mukainen alkuperätakuupalvelu on sen kehittämistä ohjaava keskeinen tavoite.

Lainsäädännön mukainen alkuperätakuurekisteri otetaan käyttöön 1.4.2022. Eurooppalaisen alkuperätakuustandardin CEN EN 16325 vaatimukset tulevat tarkasteltavaksi todennäköisesti vuosina 2022–23.

Keskitetty eurooppalainen tiedonvaihtojärjestelmä uusiutuvien kaasujen alkuperätakuiden [kauppa-siirto](#)alustaksi on kehitteillä. Gasgrid Finland rekisterin ylläpitäjänä tulee liittymään järjestelmään todennäköisesti vuoden 2022 aikana, jota varten kansalliseen rekisteriin rakennetaan tarvittavat integraatiot.

3. Taloudelliset tiedot

Toimintamenot koostuvat Gasgrid Finlandin kiinteistä ja muuttuvista kustannuksista sille lainsäädännössä asetettujen vastuiden ja velvoitteiden suorittamiseksi. Alkuperätakuujärjestelmä on erillinen

tehtäväkokonaisuus, jonka tuotot ja kustannukset käsitellään irrallaan muusta siirtoliiketoiminnasta. Hinnoittelumalli perustuu aiheutuneisiin kustannuksiin. Toimintamenoja on tarkemmin eritelty luvussa 2.

3.1 Oletus alkuperätakuiden myöntämismääristä ja alkuperätakuujärjestelmän käyttäjistä

Gasgrid Finland on vastannut vapaaehtoisen biokaasusertifikaattijärjestelmän ylläpidosta. Biokaasusertifikaatteja on myönnetty noin 100 GWh vuodessa biokaasun kokonaisvuosituotannon ollessa noin 900 GWh. Toimintamenojen ja -tulojen arvioidaan olevan taulukon 2 mukaiset.

Toimintatulojen arvioinnissa vuosina 2022–24 on käytetty taulukon 1 mukaisia olettamia. Rekisterihankinnan poistoaika on 10 vuotta.

Taulukko 1. Toimintatulojen arvioinnin pohjana olevat oletamat

	2022	2023	2024
Myönnetyt alkuperätakuut (GWh)	400	600	750
Kansainväliset tuonnit (GWh)	100	200 100	300 200
Kansainväliset viennit (GWh)	20	5 30	100 40
Ex-Domain peruutukset (GWh)		150	100
Rekisteröityneitä tilinhaltijoita yhteensä	15	20	25
Rekisteröityneitä tuotantolaitoksia yhteensä	50	60	70

Taulukko 2. Gasgrid Finlandin arvioidut toimintamenot ja -tulot vuosina 2022–24

	2022	2023	2024	Yhteensä
Toimintameno	182 000	158 000	158 000	498 000
Toimintatulo	136 000	159 000	203 000	498 000

3.2 Hinnoittelun kohtuullisuuden valvonnan menetelmä

Energiavirasto valvoo alkuperätakuujärjestelmän kohtuullista hinnoittelua. Hinnoittelun kohtuullisuudella tarkoitetaan sitä, että hinnoittelun tulisi perustua aiheutuneisiin kustannuksiin ja että toiminnan voiton tulisi olla kohtuullinen. Liikevoittoprosenttiin perustuvassa mallissa Gasgrid Finland saa kulujensa päälle kohtuullisen liikevoiton, eli Energiaviraston valvontajaksolle vahvistaman liikevoittoprosentin.

Valvontajakson pituudeksi oletetaan 3 vuotta, täten ensimmäinen valvontajakso kattaa vuodet 2022–2024. Energiavirasto antaa valvontapäätöksen hinnoittelun kohtuullisuudesta. Alijäämä tarkoittaa, että hinnoittelu

on ollut alle kohtuulliseksi määritetyn tuottotason. Vastaavasti ylijäämä tarkoittaa, että hinnoittelu on ylittänyt kohtuulliseksi määritetyn tuottotason. Ali- ja ylijäämä siirtyvät valvontapäätöksessä seuraavalle valvontajaksolle.

4. Hintojen määräytyminen

Palvelun hinnoittelumalli on esitetty taulukossa 3 ja taulukossa 4 on esitetty esimerkinomaisesti erityyppisten alkuperätakuupalvelun käyttäjien maksut. Taulukon 4 esimerkkilaskuissa on huomioitu rekisteröitymis- ja vuosimaksut sekä myönnettyt alkuperätakuut [vuoden 2022 hinnastoon perustuen](#). Hinnat koostuvat kiinteistä maksuista ja käyttöön perustuvista maksuista. Hintoihin lisätään kulloinkin voimassa oleva arvonlisävero.

Taulukko 3. Hinnoittelumalli

Tapahtuma	Yksikkö	Perustelut ja huomiot
Tilinhaltijan rekisteröitymismaksu	€ / rekisteröityminen	Kertaluonteinen maksu palveluun rekisteröidyttyessä.
Tuotantolaitoksen rekisteröitymismaksu	€ / rekisteröityminen	Kertaluonteinen maksu palveluun rekisteröidyttyessä.
Tilinhaltijan vuosimaksu	€ / vuosi	Veloitetaan vuosittain
Tuotantolaitoksen vuosimaksu	€ / vuosi	Veloitetaan vuosittain
Alkuperätakuun myöntäminen	€ / MWh	Veloitetaan €/MWh
Alkuperätakuun siirtäminen rekisterin sisällä	Ei peritä maksua	
Alkuperätakuun peruuttaminen	Ei peritä maksua	
Alkuperätakuun poistaminen	Ei peritä maksua	
Alkuperätakuun mitätöiminen	Ei peritä maksua	
Irtisanoutuminen rekisteristä	Ei peritä maksua	
Alkuperätakuun vienti EU-alueelle	€ / MWh	Veloitetaan €/MWh
Alkuperätakuun tuonti EU-alueelta	€ / MWh	Veloitetaan €/MWh
Ex-Domain peruutus EU-alueelle	€ / MWh	Veloitetaan €/MWh
Ex-Domain peruutus EU-alueelta	€ / MWh	Veloitetaan €/MWh
EECS-todentaminen	€ / todennus	Todennäköisesti mahdollinen vuoden 2022 aikana.
Biokaasusertifikaattien konvertointi alkuperätakuiksi	€ / MWh	Konvertointi on mahdollista 31.5.2022 asti.
Erikseen kirjallisesti tilattu työ (myös käyttäjän tekemien virheiden korjaaminen)	€ / h	

Taulukko 4. Esimerkkilaskelmat

	Myönnettyt alkuperätakuut, oletus (MWh)	2022 €/ alkuperätakuu (MWh)*	2023 €/ alkuperätakuu (MWh)*	2024 €/ alkuperätakuu (MWh)*
Toimija A (tilinhaltija ja tiliin liitetty 5 omaa/hallinnoitua tuotantolaitosta)	2022: 100 000 2023: 100 000 2024: 110 000	0,166	0,141	0,137
Toimija B (tilinhaltija ja tiliin liitetty 1 oma/hallinnoitu tuotantolaitos)	2022: 25 000 2023: 25 000 2024: 30 000	0,233	0,181	0,168
Toimija B (1 oma/hallinnoitu tuotantolaitos ja tilinhaltijana aggregaattori, jolla operoitavana 5 tuotantolaitosta)	2022: 25 000 2023: 25 000 2024: 30 000	0,153	0,133	0,128
Toimija C (tilinhaltija ja tiliin liitetty 1 oma/hallinnoitu tuotantolaitos)	2022: 10 000 2023: 10 000 2024: 13 000	0,431	0,301	0,255
Toimija C (1 oma/hallinnoitu tuotantolaitos ja tilinhaltijana aggregaattori, jolla operoitavana 5 tuotantolaitosta)	2022: 10 000 2023: 10 000 2024: 13 000	0,231	0,181	0,163
Toimija D (toimii vain tilinhaltijana ja ostaa/myy alkuperätakuuta)	-	Tilinhaltijamaksu 2 500 € / vuosi	Tilinhaltijamaksu 1 500 € / vuosi	Tilinhaltijamaksu 1 500 € / vuosi

*huomioitu rekisteröitymis- ja vuosimaksut sekä myönnettyt alkuperätakuut [vuoden 2022 hinnastoon perustuen](#)

5. Lisätiedot

Yhteyshenkilönä Gasgrid Finlandilla toimii palvelupäällikkö Heli Haapea, heli.haapea@gasgrid.fi, puh. 040 352 7643.